

prima instanță - (Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău) O. Cojocaru

instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) M. Guzun, A. Nogai, V. Brașoveanu

ÎNCHEIERE

28 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,
judecători

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către Grigore Cotovici și Ministerul Justiției,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Cotovici împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Igor Doroftei, cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, încălcarea dreptului la un recurs efectiv și dreptului privind protecția proprietății și repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2016, prin care au fost respinse cererile de apel declarate de Grigore Cotovici și Ministerul Justiției și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani, municipiul Chișinău din 16 februarie 2016,

c o n s t a t ă:

La 09 decembrie 2015, Grigore Cotovici a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Igor Doroftei, solicitând constatarea încălcării drepturilor sale prevăzute de art. 6 și art. 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și art. 1 al Protocolului nr. 1 Adițional al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, a sumei de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, pentru neexecutarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 27

septembrie 2006, prin care s-a menținut decizia Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2006 și hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 14 decembrie 2005, și a sumei de 34 000 lei cu titlu de prejudiciu material pentru plata chiriei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, s-a adresat cu acțiune în instanța de judecată solicitând obligarea Consiliului mun. Chișinău de a-l asigura pe el și membrii familiei sale cu spațiu locativ, conform normelor legislației în vigoare.

Astfel, prin hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 14 decembrie 2005, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2006 și decizia Curții Supreme de Justiție din 27 septembrie 2006, Consiliul municipal Chișinău a fost obligat să-l asigure cu spațiu locativ conform normelor legislației în vigoare.

Susține că, devenind irevocabilă hotărârea judecătorească menționată, s-a adresat executorului judecătoresc Igor Doroftei cu cerere privind executarea acesteia, iar prin încheierea nr. 5-305/06 din 12 iunie 2006 a fost primit spre executare documentul executoriu și intentată procedura de executare.

Susține că executarea hotărârii judecătorești nu a fost posibilă din motivul lipsei spațiului locativ disponibil în mun. Chișinău.

Indică că la cererea sa din 17 februarie 2009, prin încheierea executorului judecătoresc din 23 septembrie 2009, în scopul asigurării executării documentului executoriu, s-a aplicat sechestru pe un apartament cu trei odăi din str. L. Deleanu, 9/2, mun. Chișinău.

Însă, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2009, încheierea executorului judecătoresc din 23 septembrie 2009 a fost casată.

Ulterior, la 29 aprilie 2010 și 08 aprilie 2011, debitorii Primăria și Consiliul mun. Chișinău au fost somați repetat despre necesitatea executării hotărârii judecătorești irevocabile și executorie, însă prin răspunsurile din 13 mai 2010 și 19 aprilie 2011 a fost informat că nu dispun de spațiu locativ liber în mun. Chișinău.

La fel, la cererea sa din 24 octombrie 2011, prin încheierea executorului judecătoresc din 04 noiembrie 2011 a fost aplicat sechestru pe apartamentul nr. 32 din str. Corolenco, 5, mun. Chișinău, însă aceasta din urmă, ca rezultat al contestării, a fost casată prin decizia Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2012.

Prin urmare, afirmă reclamantul că a întreprins toate măsurile posibile în vederea executării hotărârii, însă fără vreun rezultat.

Mai indică că la 01 decembrie 2012 s-a adresat cu cerere Curții Europene pentru Drepturile Omului, invocând încălcarea art. 6 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și art. 1 al Protocolului nr. 1 Adițional al Convenției, iar prin scrisoarea din 28 februarie 2013 a fost informat că la 01 iulie 2011 în Republica Moldova a intrat în vigoare Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, în temeiul căreia î-și poate realiza dreptul încălcat, cererea sa fiind declarată inadmisibilă, deoarece urma să facă uz de noul remediu intern.

Ulterior, în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, s-a adresat cu o acțiune împotriva Ministerului Justiției.

Astfel, prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20 februarie 2013, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 aprilie 2013 și încheierea Curții Supreme de Justiție din 11 septembrie 2013, s-a constatat încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și violarea drepturilor prevăzute de art. 6 și art. 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și art. 1 al Protocolului nr. 1 Adițional al Convenției și s-a încasat din bugetul de stat în beneficiul lui Grigore Cotovici suma de 20 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Totodată, având în vedere că toate eforturile întreprinse nu au dat rezultat, iar hotărârea judecătorească din 14 decembrie 2005 nu a fost executată, la 04 iulie 2014 s-a adresat din nou cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției.

Iar, prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 01 septembrie 2014, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2015 și încheierea Curții Supreme de Justiție din 17 iunie 2015, s-a constatat încălcarea drepturilor sale garantate de art. 6 și art. 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și art. 1 al Protocolului nr. 1 Adițional al Convenției, cauzată prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești din 14 decembrie 2005 și s-a încasat din bugetul de stat în beneficiul său suma de 3 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și 20 000 lei cu titlu de prejudiciu material.

Afirmă că, toate eforturile întreprinse nu au dat rezultate, iar hotărârea judecătorească din 14 decembrie 2005 așa și nu a fost executată.

Reține reclamantul că, conform practicii judiciare a Curții Europene pentru Drepturile Omului, hotărârea judecătorească nu se finalizează cu pronunțarea acesteia, ci cu executarea ei.

În acest sens, invocă că prin neexecutarea hotărârii se aduc în continuare ingerințe drepturilor sale garantate de art. 6 § 1 și art. 1 al Protocolului nr. 1 Adițional al Convenției.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 16 februarie 2016 cererea de chemare în judecată s-a admis parțial.

S-a constatat încălcarea dreptului lui Grigore Cotovici la executarea în termen rezonabil a hotărârii și dreptului privind protecția proprietății.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Grigore Cotovici prejudiciul moral în mărime de 2 000 lei și prejudiciul material în mărime de 31 400 lei, iar în total 33 400 lei.

În rest, pretențiile lui Grigore Cotovici privind încasarea prejudiciului moral și material, constatarea încălcării la un recurs efectiv în legătură cu neexecutarea hotărârii judecătorești din 14 decembrie 2005, s-au respins.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 01 martie 2016 Grigore Cotovici și, ulterior, la 10 martie 2016 Ministerul Justiției au contestat-o cu apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2016 s-au respins cererile de apel declarate de Grigore Cotovici și Ministerul Justiției și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 16 februarie 2016.

La 23 iunie 2016, Grigore Cotovici a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială hotărârilor judecătorești, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

În motivarea recursului a reiterat motivele de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în instanța de apel și prima instanță și consideră că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt parțial neîntemeiate și pasibile de a fi modificate.

Invocă că instanțele de judecată au încălcat și aplicat eronat normele de drept material și nu au luat în considerație toate probele anexate la materialele dosarului.

Consideră că instanțele de judecată necorespunzător au apreciat valoarea prejudiciului moral, iar la aprecierea sumei instanța nu a luat în considerare importanța cauzei pentru reclamant.

La 05 august 2016 Ministerul Justiției a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2016 și a hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 16 februarie 2016 și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii sau modificarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în sensul diminuării mărimii sumelor prejudiciului acordat.

Recurentul Ministerul Justiției, în motivarea recursului, a indicat că decizia instanței de apel este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată/modificată.

În acest sens, invocă că instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, a interpretat eronat dreptul material prevăzut de Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011.

Totodată, consideră că suma prejudiciului moral acordată de instanța de fond și menținută de instanța de apel este exagerată și nejustificată.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că decizia instanței de apel din 07 iunie 2016 a fost expediată în adresa părților la 27 iunie 2016, fapt confirmat prin scrisoarea de ieșire nr. 20494-4 (vol. I f.d. 226), recepționată de Ministerul Justiției la 01 iulie 2016 (vol. II f.d. 32).

Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2016 în termenul prevăzut de lege.

Analizând modul în care recurenții și-au exercitat dreptul la recurs, fără a se expune cu referire la legalitatea deciziei instanței de apel atacate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele motive.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, analizând argumentele recursurilor prin prisma existenței temeiurilor de declarare a recursului, Colegiul constată că acestea nu se încadrează în limitele stabilite de norma precitată, instanța de apel aplicând corect normele de drept material și de drept procedural.

Subsecvent, în conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației, în viziunea recurentului, fără a indica un temei prevăzut de art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, sunt inadmisibile din considerentele că nu se încadrează în prevederile art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă și nu constituie temei de casare a deciziei, deoarece recursul exercitat are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și jurisprudența CEDO, conform cărei recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, însă motivele recursurilor invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității

recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite la art. 130 Codul de procedură civilă. Din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cu referire la argumentul recurenților privind aplicarea eronată de către instanța de apel a normelor de drept material, colegiul menționează că în cererile de recurs nu se indică prin ce s-a manifestat aplicarea eronată a normelor de drept material și din care circumstanțe aceasta rezultă. Colegiul reține că acesta argument al recurenților poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursurile declarate de Grigore Cotovici și Ministerul Justiției nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă și, drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile declarate de Grigore Cotovici și Ministerul Justiției, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Svetlana Filincova

judecători

Maria Gervas

Dumitru Mardari